

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Báthory és Társa Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**; ügyintéző: dr. Báthory György ügyvéd) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek,  
a Pozderka Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**; ügyintéző: dr. Pozderka Gábor ügyvéd) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen biztosítási szolgáltatás teljesítése iránt indított perében,  
a Fővárosi Bíróság 2007. március 29-én kelt, 2.G.40.885/2004/26. számú ítélete ellen a felperes fellebbezése folytán, 2007. november 9. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az alperesnek 1.000.000 (Egymillió) forint másodfokú perköltséget, továbbá az államnak - külön felhívásra - 900.000 (Kilencszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság 26. sorszámú ítéletével a keresetet elutasította, s kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 4.439.000 forint perköltséget, továbbá az államnak - külön felhívásra - 900.000 forint eljárási illetéket.

Ítéletét az alábbiakkal indokolta:

A peres felek 2000. október 20-ai kockázatviselési kezdettel határozatlan

időtartamra szerződést kötöttek, amelyben a felperes díjfizetésre, míg az alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a szerződésben meghatározott esemény bekövetkezésétől függően, a szerződésben kikötött összeghatárig, az ... úti major elnevezésű kockázatviselési helyen a felperest ért kárt - 10.000 forint önrész levonása mellett - megtéríti. Az alperes - egyebek között - a felperes vagyontárgyait károsító tűz esetére is helytállási kötelezettséget vállalt. A felek jogviszonyára irányadó vagyonbiztosítási feltételek VII. pontja értelmében a biztosított vagyontárgyak kezelésével együtt járó munkakört betöltő alkalmazott, vagy megbízott jogellenes, szándékos, vagy súlyosan gondatlan magatartása esetén az alperes a fizetési kötelezettsége alól mentesül, amely rendelkezés a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség megszegésére is irányadó.

A felperes és a perben nem álló **C. Rt.** között 2001. július 31. napján szerződés jött létre, amelyben a felperes átruházta a **C. Rt.-re** az alperessel megkötött szerződésből eredő követeléseinek 500.000 forintot meghaladó részét. Megállapodtak abban, hogy ha az alperes által teljesített összeg meghaladja a felperesnek a bankkal szemben fennálló kötelezettségei összegét, a **C. Rt.** a különbözetet 8 napon belül köteles a felperes részére átutalni. A felperes és a **C. Rt.** - a szerződés átadásával egyidejűleg - 2000. szeptemberében értesítette az alperest a megkötött vagyonbiztosítási szerződésből eredő követeléseiről említett bankra történő átruházásáról.

**Sz. J.** 2002. szeptember 2. napjától állt a felperes alkalmazásában műszakvezető munkakörben. A felperes a szóban forgó ... telephelyen, a csarnok háta mögötti füves területen rendszeresen - hetente két alkalommal - égetett hulladékot, amelyet általában **Sz. J.** utasítására a felperes által alkalmazott segéd munkások hajtottak végre. **K. B.** és **Sz. R.** 2003. március 3. napjától segéd munkásként álltak a felperes alkalmazásában. **Sz. R.** és **K. B.** a telephely külső részét takarították, feladatuk közé tartozott az udvar takarítása, a hulladék egy részének konténerbe történő elhelyezése; a hulladék másik részét általában a helyszínen elégették.

**H. J.**, a felperes ügyvezetője 2003. március 20. napján külföldön tartózkodott, a helyettesítését ellátó **H. R.** sem volt a telephelyen. E napon ... térségében szeles idő volt, a legerősebb szellőzések délután alakultak ki. „**H. J.**” **K. B.-t** arra utasította, hogy **Sz. R.-dal** együtt takarítsák össze a hulladékot, akik a takarítást követően a papír- és fahulladékot az üzemcsarnok mögötti területen meggyújtották. Az erős szél következtében azonban a tűz áterjedt a közelben tárolt műanyag ládákra, majd a raktárépületre és a fedett szín alatt tárolt anyagokra, gépekre. A raktár és a benne található gépek, zöldség, gyümölcs, valamint a raktár melletti göngyöleg a tűz következtében elégett, illetve erősen megrongálódott.

A felperes 2004. június 17-i kezdő időponttal felszámolás alatt áll.

A felperes a káreseményt az alperesnek bejelentette, az alperes a szolgáltatása teljesítését megtagadta.

Az elsőfokú bíróság összefoglalta a felperes keresetét, amely 149.990.000 forint és járulékainak megfizetésére irányult. A felperes arra hivatkozott, hogy felszámolása folytán - figyelemmel arra, hogy az engedményezésre „biztosítéki céllal” került sor - a felperes saját személyében jogosult a biztosítási szolgáltatás követelésére. Előadta, hogy a felek közötti biztosítási szerződésben szabályozott biztosítási esemény bekövetkezett, míg az alperes alaptalanul zárkózott el a biztosítási

szolgáltatás teljesítésétől; **Sz. R.** és **K. B.** segéd munkásként állt a felperes alkalmazásában és nem tartoznak abba a személyi körbe, akiknek szándékos, vagy súlyosan gondatlan eljárásával összefüggésben az alperes mentesülési okra hivatkozhatna. **Sz. J.** pedig nem az érintett vagyontárgy kezelésével megbízott személyként dolgozott a telephelyen, olyan műszakvezető volt, akit a cég ügyvezetője a hűtőberendezések és hűtőkamrák karbantartásával bízott meg. **Sz. J.** nem adott utasítást tűzgyújtásra, az alperes a felperessel szemben mentesülésre alapot adó körülményre nem hivatkozhat.

Ismertette az alperes érdemi ellenkérelmét, mely a kereset elutasítására irányult. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a **C. Rt.**-vel megkötött engedményezési szerződés folytán a felperes nem jogosult a biztosítási szerződés teljesítését saját részére követelni. Ezt meghaladóan mentesülésre alapot szolgáltató körülményre hivatkozott. Állította, hogy **Sz. J.** mint a vagyonkezeléssel megbízott személy, súlyosan gondatlan magatartása közrehatott a káresemény bekövetkezésében, ugyanakkor megsértette a tűzvédelmi előírásokat. Ez utóbbi alátámasztására tűzvédelmi szakértő kirendelését indítványozta.

A keresetet az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak.

Megállapította, hogy a felek között a káresemény időpontjában a Ptk. 536. §-ában szabályozott biztosítási szerződés volt hatályban. A 2001. július 31. napján kelt engedményezési szerződés, valamint a 2000. szeptemberében kelt értesítés tartalma szerint a felperes mint engedményező, valamint a **C. Rt.** mint engedményes együttesen értesítették az alperest a biztosítási szolgáltatás 500.000 forintot meghaladó részének engedményezéséről.

Az alperes teljesítési kötelezettségének kereteit a felperessel megkötött vagyonbiztosítási szerződés és az engedményezésről szóló értesítés határolja be, az engedményezés biztosítéki jellege adott esetben kizárólag az engedményező és az engedményes egymás közötti jogviszonyát érintheti, ezért a felperes nem jogosult a biztosítási szolgáltatás 500.000 forintot meghaladó követelésére.

A mentesülésre alapot adó körülmények bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperest terhelte. A felperes önmagában azt a tényt nem vitatta, hogy a káresemény azért következett be, mert alkalmazottai a tűzvédelemre vonatkozó szabályokat nem tartották be. A rendelkezésre álló bizonyítékok - így különösen a büntetőeljárásban keletkezett okiratok - alapul vételével a bíróságnak e tekintetben kételye nem merült fel, ezért a Pp. 163. § (2) bekezdésének alkalmazásával a tűzvédelmi szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványt mellőzte.

A felperes az alkalmazottak munkaszerződésével kívánta bizonyítani azon tényállítását, hogy a biztosítási szerződés szerint a káreseményért felelős munkavállalók nem tartoznak abba a személyi körbe, akik magatartása a mentesülésre okot szolgáltat.

A szerződés VII. pontjának alkalmazása során azonban nem a munkaszerződésben foglaltaknak, hanem az alkalmazottak káresemény időpontjában ténylegesen ellátott munkakörének van érdemi jelentősége. Ez következik abból is, hogy mentesülésre nemcsak az alkalmazottak, hanem a vagyontárgy kezelésével megbízott személyek eljárása is alapot adhat.

**H. J.**, a felperes ügyvezetője a büntetőeljárás során maga adta elő, hogy a raktár vezetésével megbízott személy a káresemény napján **Sz. J.** volt, míg az e

tekintetben egyező tanúvallomások és a büntetőeljárás során keletkezett okiratok alapján az is kétséget kizáró módon megállapítható, hogy az érintett időszakban a társaság ügyvezetője és annak helyettese nem tartózkodott a telephelyen. A segédmunkásokat **Sz. J.** vette fel és az ő feladatát képezte az alkalmazottak utasításokkal történő ellátása, valamint ellenőrzése. Az elsőfokú bíróság mindezeket összességében értékelve arra a meggyőződésre jutott, hogy **Sz. J.** - különös tekintettel az ügyvezetőnek és helyettesének a káreseménykori távollétére - a biztosított vagyontárgy kezelésével megbízott személynek tekinthető, ezért a káresemény bekövetkezésénél tanúsított magatartását a vagyonbiztosítási feltételek VII. pontja szerint vizsgálta.

Súlyosan gondatlan magatartás tevőlegesen és mulasztással egyaránt tanúsítható. Az alperes védekezésére tekintettel ezért annak van érdemi jelentősége, hogy **Sz. J.** a segédmunkások utasításokkal történő ellátása és a munkavégzés ellenőrzése során megfelelő gondossággal eljárva megtett-e minden elvárható intézkedést a káresemény megelőzése érdekében. **Sz. J.** büntetőeljárás során tett tanúvallomása szerint **Sz. R.** és **K. B.** feladatát képezte - egyebek között - az éghető hulladék összegyűjtése és raklapokon történő elhelyezése. A tanú maga hivatkozott arra, hogy - miután a segédmunkások korábban a takarítás után a hulladékot rendszeresen elégették - az általa adott utasításba a tűzgyújtást is beleérthették. A büntetőeljárásban 2003. április 2. napján készített összefoglaló jelentés tartalma szerint 2003. március 14-én a felperes telephelyén szabadban történő tüzelés miatt már egyszer riasztották a tűzoltóegységet, azonban ekkor a tűz még nem terjedt át az épületre. A perrel érintett káreseményt közel hat nappal megelőző tüzeset folytán a telephelyen munkát végzőknek még fokozottabban kellett volna ügyelniük a hasonló esetek megelőzésére, és - figyelemmel a hulladékok elégetésének rendszeressé vált gyakorlatára - a raktár vezetésével megbízott **Sz. J.** eljárása akkor lett volna megfelelően gondosnak tekinthető, ha kétséget kizáró módon megállapítható lett volna, hogy a segédmunkásokat egyértelmű és félreérthetetlen utasításokkal látta el. A szolgáltatott bizonyítékok - különösen **Sz. J.** tanúvallomása és a 2003. május 21. napján kelt jegyzőkönyvben foglaltak - azonban ennek kifejezetten az ellenkezőjét tanúsítják, ezért az elsőfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy a műszakvezető a segédmunkások utasításokkal történő ellátása során nem járt el megfelelő gondossággal, mert az elvégzendő feladatot félreérthető módon közölte, amely döntő mértékben járult a káresemény bekövetkezéséhez. A felperesnél kialakult munkarend szerint a segédmunkások a műszakvezető utasításának megfelelően látták el a feladataikat, amelyből értelemszerűen következik, hogy a kiadott munka végrehajtásának ellenőrzése ugyancsak a műszakvezető hatáskörébe tartozott. Az alkalmazottak által végzett munka ellenőrzésének megfelelő gondosságát egyértelműen kétségesse teszi az a tény, hogy a műszakvezető tanúvallomása szerint a hulladék meggyújtását csak akkor észlelte, amikor **K. B.** közölte vele, hogy a konténerek lángra gyulladtak és a tüzet nem tudják megfékezni.

Az elsőfokú bíróság a fentieket a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően összességében értékelte és arra a meggyőződésre jutott, hogy a biztosított vagyontárgyak kezelésével megbízott alkalmazottnak az utasítás közlése és a munkavégzés ellenőrzése körében - részben mulasztással tanúsított

magatartása alapján -, figyelemmel a Ptk. 556. §-ának (2) és (3) bekezdésére és mindezekkel összhangban a vagyonszolgáltatási feltételek VII. pontjára, az alperes megalapozottan hivatkozik a szolgáltatási kötelezettség alóli mentesülésére, ezáltal a felperessel szemben a teljesítést jogos okból tagadta meg.

A kifejtett indokok alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperest a Ptk. 313. §-a alapján választott 300. § (1) bekezdése szerint érvényesített jog - biztosítási szolgáltatás teljesítésének követelése - nem illeti meg, ezért a keresetet a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes támadta meg fellebbezéssel, melyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság jogi álláspontját két vonatkozásban vitatta: egyrészt keresetösségi jogának hiánya, másrészt az alperes mentesülésének megállapítása miatt.

Sérelmezte, hogy az indokolás nem tér ki arra a felperes által írásban és szóban többször előadott érvelésre, amely szerint a Legfelsőbb Bíróság EBH 2001. 439. számú jogesete adott ügyben is irányadó, attól eltérő álláspontját nem indokolta. Úgy vélte, a biztosítéki célú engedmény osztozik a többi biztosíték jogi sorsában, így, ha a hitelező az engedményen alapuló követelését a felszámolás kezdő időpontjáig nem szedte be a kötelezettől, azzal már nem rendelkezhet, az adós által meghatározott célból nyújtott biztosíték a felszámolási vagyon részét képezi. Vitatta az elsőfokú bíróság megállapítását, amely szerint **Sz. J.** volt a raktár vezetője annak ellenére, hogy a munkaszerződése szerint csak műszakvezető volt, továbbá, hogy **Sz. J.** a segédmunkások (**Sz. R.** és **K. B.**) utasításokkal történő ellátása és a munkavégzés ellenőrzése során nem járt el megfelelő gondossággal. Utalt arra is, hogy noha 2003. március 14. napján a szabadban történő tüzelés miatt egyszer már riasztották a tűzoltókat, az nem bizonyított, hogy **Sz. J.** erről a tüzesetről tudott. Kifogásolta annak megállapítását, hogy **Sz. J.** (akár félreérthető) utasítást adott a segédmunkásoknak a tűzgyújtásra.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást kizárólag a büntetőeljárás iratainak egy részére alapította, nem vette figyelembe a tárgyaláson elhangzott vallomásokat, továbbá a munkajog rendelkezéseit is figyelmen kívül hagyta döntése meghozatalánál.

Vitatta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy **Sz. J.** raktárvezetőként dolgozott az ... telephelyen: **H. J.** vallomásaiban azt adta elő, hogy távolléte alatt **H. R.** volt a helyettese, a telephelyen nem volt vezető, illetve több műszakvezető volt, továbbá, hogy **Sz. J.** nem volt jogosult alkalmazottak felvételére. **Sz. J.** maga is tagadta, hogy raktárvezető lett volna. Ilyen körülmények mellett az elsőfokú bíróságnak ítélete indoklásában ki kellett volna térnie arra, hogy **H. J.** tárgyaláson tett vallomását és **Sz. J.** azzal egybenhangzó tanúvallomását miért nem fogadta el, miért alapította a tényállást a nyomozati iratokban foglaltakra, amelyeket okirat nem támasztott alá. A nyomozás során annak nem volt jelentősége, hogy **Sz. J.** raktárvezető vagy műszakvezető volt. **Sz. J.** munkaszerződése szerint műszakvezető volt, alkalmazottak munkaszerződését a munkaadó nevében soha nem írta alá, ezért nem állapítható meg, hogy **Sz. J.** az ... raktár vezetője volt. **Sz. J.**

nem felelt az egész ... telepért, így nem volt a vagyonbiztosítási feltételek VII. pontja értelmében az ... telephelyen található vagyontárgyak kezelésével megbízott munkakört betöltő alkalmazott. **Sz. J.** az ítélet szerint a hűtőberendezések és a hűtőkamrák karbantartásával megbízott személy volt, ezen kívül bizonyos áruátvételekkel is meg volt bízva. Vagyonkezelői tevékenységébe a hűtőberendezések és hűtőkamrák karbantartása tartozott, a telephely tisztántartása és a szemét összegyűjtése önmagában nem tekintendő vagyonkezelői tevékenységnek. **Sz. J.** azt állította, kizárólag a szemét összegyűjtésére adott utasítást **Sz. R.** és **K. B.** segédmunkásoknak. Ez nem jelentette azt, hogy nekik azt el is kell tüzelni, csupán nevezettek a szemét összegyűjtésére vonatkozó utasításból következtettek arra, hogy a szemetet el kell égetni, mivel ez korábban is megtörtént. Hangsúlyozta: utasítás nélküli tűzgyújtás nem volt gyakorlat és ezen eseten kívül nem történt meg, hogy a segédmunkások utasítás nélkül tüzet gyújtottak. A tanú azt is előadta, hogy több esetben ellenőrizte, hogyan hajtják végre utasítását és a perbeli esetben is többször kiment az udvarra. Konkrét tűzgyújtásra való utasítás a 2003. május 21-én felvett jegyzőkönyv tartalma szerint nem hangzott el, ám a gyakorlatnak megfelelően ebbe **Sz. J.** beosztottjai a hulladék tűz általi megsemmisítését is beleértették.

Előadta: igaz, hogy 2003. március 14. napján éjjel a telephelyen történt tüzelés miatt riasztották a tűzoltókat, azonban nincs tényállás arra vonatkozóan megállapítva, hogy a riasztás miért történt.

Külön rámutatott arra, hogy a vagyonbiztosítási feltételek VII. pontja értelmében a vagyontárgyak kezelésével együtt járó munkakört betöltő alkalmazott jogellenes, szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartásának okozati összefüggésben kell állnia a bekövetkezett tűzkárral. Súlyos gondatlanság, nem pedig egyszerű gondatlanság megállapítása szükséges ahhoz, hogy az alperes fizetési kötelezettsége alól mentesüljön. A Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében rámutatott arra, hogy súlyos gondatlanság - amelynek fogalmát a törvény nem határozza meg és a biztosítási szabályzat sem tartalmaz ilyen meghatározást - általában akkor állapítható meg, ha a gondosságnak az elhanyagolása olyan feltűnő mértékű, hogy súrolja a szándékosság, az eredmény kívánásának határát.

Adott esetben, ha **Sz. J.** vagyonkezeléssel lett volna megbízva - amit felperes tagad - és arra utasította volna a segédmunkásokat, hogy rakjanak rendet annak kihangsúlyozása nélkül, hogy ez tűzgyújtásra nem vonatkozik, magatartása nem minősülne súlyos gondatlanságnak, különösen azért nem, mert nevezettnek a korábbi tüzesetről nem volt tudomása.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására és a felperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság döntését helyesen és részletesen megindokolta, s helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem jogosult a biztosítási szolgáltatás 500.000 forint feletti részének követelésére. Úgy vélte, a Legfelsőbb Bíróság 439/2001. számú eseti döntése jelen ügyben nem alkalmazható, mert az engedményezést nem kötötték - az eseti döntés tényállásának megfelelően - feltételhez. Az eseti döntés az olyan biztosítéki célú engedményezésre vonatkozik, amely alapján az engedményes nem rendelkezik

korlátozástól mentesen a követeléssel. Véleménye szerint a biztosító mentesülése körében az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen, a bizonyítékok okszerű értékelésével állapította meg, ezek felülmérlegelésének a másodfokú eljárásban nincs helye (BH. 2006. 403.). **Sz. J.** olyan személynek minősült, akinek mulasztása a biztosító mentesülését eredményezi [Ptk. 556. § (1) bekezdés c) pont, szabályzat], a tűzgyújtást, égetést végző alkalmazottak pedig olyanoknak, akik a biztosított vagyontárgyak kezelésével együtt járó munkakört töltenek be. Utalt arra: megállapítható a gondosság súlyos gondatlanságnak tekinthető elmulasztása abból, hogy a tűzgyújtásra szeles, viharos időben, a tűzvédelmi szabályok megszegésével, éghető anyagok közelében került sor. **Sz. J.** annak ellenére adott utasítást a tűzgyújtásra, hogy beosztottai a veszélyre figyelmeztették.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével - azzal a helyesbítéssel, hogy a tűzgyújtásra **Sz. J.** adott utasítást - helyesen állapította meg, s helytálló az abból levont jogi következtetése is.

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes mentesülésének a Ptk. 556. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott feltételei fennállnak. Adott ügyben mind **H. J.** és **Sz. J.**, mind pedig **Sz. R.** és **K. B.** érdekelt tanúknak minősülnek, ezért vallomásuk értékelése során különös gondossággal kellett eljárni. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján [**H. J.** és **Sz. J.** büntetőeljárás során tett vallomása (799/2003. bü., 2003. április 15.) mint okirati bizonyíték alapján] az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy **Sz. J.** a felperes biztosított vagyontárgyainak kezelésével együtt járó munkakört betöltő alkalmazottnak minősült. Ennek megítélése szempontjából nem elsősorban munkaszerződésének, hanem konkrét (akár eseti jellegű megbízás alapján kifejtett) tevékenységének volt jelentősége. Márpedig **H. J.** fentebb említett, illetve ugyanezen ügyben 2003. június 11-én tett vallomása szerint **Sz. J.** az ügyvezető távollétében meg volt bízva a telep vezetésével, illetve áruk fogadására és továbbítására is fel volt jogosítva. **H. J.** és **Sz. J.** peres eljárás során tett tanúvallomásai alapján az ezzel ellentétes tény nem volt megállapítható. Az ellentmondó bizonyítékok közül az ítéltábla a büntetőeljárás során, a káreseményt követően, rövid idő elteltével rögzített vallomásokat találta meggyőzőknek, mert ezek tartalmát kevésbé befolyásolhatták a nyilatkozók saját jogi helyzetük alakulásával kapcsolatos megfontolásai, s ezek álltak összhangban **Sz. R.** és **K. B.** vallomásával. E bizonyítékok összevetésével, a Pp. 206. §-a alapján az ítéltábla - egyezően az elsőfokú bírósággal -, arra a következtetésre jutott, hogy **Sz. J.** a felperes biztosított vagyontárgyainak kezelésével együtt járó munkakört betöltő alkalmazottnak minősült.

A rendelkezésre álló bizonyítékok [a 1941/2003. számú jelentés, 2003. március 20-i, 21-i jelentés, **K. B.** és **Sz. R.** büntetőeljárás során tett tanúvallomása] alapján az is megállapítható volt, hogy a tűzgyújtásra **Sz. J.** adott utasítást [ezt támasztotta alá

saját, a perben tett vallomása (18. sorszámú jegyzőkönyv 6. oldal) is, mely szerint korábban adott ilyen utasítást]; az ő utasítása indította meg a káreseményhez vezető okfolyamatot, s a kár bekövetkezésével összefüggésben magatartása azért gondatlan, mert - noha a kár bekövetkezését nem kívánta - elmulasztotta az adott körülmények között elvárható gondosságot, mellyel a kár bekövetkezését el lehetett volna kerülni. Figyelemmel a szabadban való hulladékégetés önmagában is fokozott gondosságot igénylő voltára, illetve az eset konkrét körülményeire: a változékony (időnként megélénkülő) szeles időjárásra, a tűzrendészeti szempontból szabálytalanul tárolt éghető anyagok viszonylagos közelségére, az égetést végző segéd munkások felügyeletének hiányosságára, melynek következménye volt a tűz magára hagyása, illetve a tüzelés helyének el nem eloltása, **Sz. J.** magatartása súlyosan gondatlannak minősül, mert az elvárható gondosság nagyfokú mellőzéséről tanúskodik, magatartása a gondosság adott helyzetben általában elvárható mértéktől [Ptk. 4. § (1), (4) bekezdés] jelentősen elmarad.

A súlyos gondatlanság nem azonos a szándékossággal, ez esetben a károkozó nem kívánja a kár mint eredmény bekövetkezését, s nem is nyugszik bele, hanem bízik annak elmaradásában, vagy a kellő körültekintés hiányában a károsító eredmény bekövetkezésének lehetőségét fel sem ismeri. Gondatlansága attól függően minősül súlyos vagy enyhe gondatlanságnak, hogy a károsító eredmény bekövetkezésének (objektív) valószínűsége jelentős vagy elenyésző; ennek eldöntése az adott káresemény konkrét körülményeinek összességében való értékelésétől függ. A tűzgyújtáskor és az égetés folyamata során fennálló körülmények között a kár bekövetkezésének - objektív, statisztikai, a józan felfogás szerinti - valószínűsége határozza meg a gondatlanság fokát: a kár bekövetkezése nagyfokú valószínűségének tudatos figyelmen kívül hagyása vagy a körültekintés oly mértékű öntudatlan elhanyagolása, amikor is a károkozó e nagyfokú valószínűségnek nincs tudatában, súlyos gondatlanságnak minősül.

Mivel a fenti tényállás alapján az alperes Ptk. 556. § (1) bekezdés c) pontja szerinti mentesülése megállapítható, az engedményezésre vonatkozó fellebbezési előadásnak nem volt jelentősége. A fellebbezésben felhozottakra tekintettel az ítéltábla - egyetértve az elsőfokú bíróság e körben kifejtett érvelésével - az alábbiakra tér ki. A Legfelsőbb Bíróság EBH 2001. 439. számú eseti döntésében akként foglalt állást, hogy amennyiben „...az engedményező teljesít, az engedményezett követelés (az engedményest) már nem illeti meg, azt vissza kell szolgáltatnia. Ebből adódik, hogy egymás közötti viszonyukban az engedményes az engedménnyel nem rendelkezhet korlátlanul, a kapott jogosultsága korlátozott, célhoz kötött. A hitelező - engedményes - az engedményezési szerződés folytán a faktoring kötelezettrel szemben korlátozás nélkül, mint a követelés jogosultja léphet fel, azonban az adós - engedményező - tekintetében köti az a korlátozás, hogy az engedményezett követelést a kötelezettől csak az adóssal szembeni követelése kielégítése végett szedheti be. Mindebből pedig az következik, hogy a biztosítéki célú engedmény osztozik a többi biztosíték jogi sorsában, így ha a hitelező az engedményen alapuló követelést a felszámolás kezdő időpontjáig nem szedte be a kötelezettől, azzal már nem rendelkezhet; az adós által meghatározott célból

nyújtott biztosíték a felszámolás körébe tartozó vagyon részét képezi." A Legfelsőbb Bíróság kifejtett iránymutatásának helyes értelmezése szerint azonban a kötelezettel szembeni, engedményezett követelés - kifejezetten erre vonatkozó szerződéses rendelkezés vagy az engedményezési szerződésbe foglalt bontó feltétel - hiányban a felszámolás kezdő időpontjával nem automatikusan kerül vissza a felszámolási vagyonba. Az adósnak mint engedményezőnek - ha annak feltételei fennállnak - lehetősége nyílik az engedménnyel való elszámolás, illetve a követelés visszaengedményezésének követelésére, de a kötelezettel szemben csak akkor léphet fel közvetlenül, ha az eredetileg átruházott (engedményezett) követelésnek (ismét) jogosultjává vált. Ez értelemszerűen vonatkozik az osztható követelés egy részének biztosítéki célú engedményezésére is.

A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Mivel a fellebbezés nem vezetett eredményre, a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperesnek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) és (5) bekezdése alapján mérlegeléssel megállapított, áfát is tartalmazó ügyvédi munkadíjból eredő másodfokú perköltséget, továbbá az államnak, az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket [ltv. 64. §, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés].

Budapest, 2007. november 9.

Pálné dr. Mikola Júlia s.k.  
a tanács elnöke

dr. Vuleta Csaba s.k.  
előadó bíró

dr. Farkas Mária s.k.  
bíró

A kiadmány hitelül:  
(Varga Beatrix)